

Gäller för: Verksamhet Njurmedicin

Innehållsansvar: Ida Ulwemann, (idaul1), Sektionsledare

Granskad av: Flera granskare finns - se eftersättsblad

Godkänd av: Cecilia Rosander, (cecro3), Verksamhetschef

Giltig från: 2024-09-20

Giltig till: 2026-09-18

Provtagning av vatten och dialysvätska för mikrobiologisk och kemisk kontroll

Dialysmottagning Mölndal

Dialysmottagning hem- och självdialys Mölndal

Dialysmottagning Östra

Dialysmottagning Sahlgrenska

Innehåll

Provtagning av vatten och dialysvätska för mikrobiologisk och kemisk kontroll	1
Dialysmottagning Mölndal	1
Dialysmottagning hem- och självdialys Mölndal	1
Dialysmottagning Östra	1
Dialysmottagning Sahlgrenska	1
Revideringar i denna version	3
Syfte	3
Arbetsbeskrivning	3
Tabell 1. Provtagningschema rutindrift	4
Vatten, mikrobiologisk kontroll.....	4
Vatten för tillredning, sista tappställe	5
Vatten för tillredning, CWP efter varje RO	5
Mobil RO.....	5
Vatten, kemisk kontroll.....	6
Ingångsvatten	6
Vatten för tillredning, sista tappställe	7
Mobil RO.....	7
Hemodialysvätska mikrobiologisk- och kemisk kontroll	9
Dialysmaskin Fresenius 5008 och 5008S.....	9
Dialysmaskin Fresenius 6008.....	10
Dialysmaskin AK98	11
Provportar	12
Referenser	12
Ansvar	12
Arbetsgrupp	12
Uppföljning, utvärdering och revision.....	12

Revideringar i denna version

SU/Sahlgrenskas kemprover analyseras på samma sätt som övriga dialysenheter då analyseringen på RAPIDPoint500 har avslutats.

Syfte

Framtagen för att säkerhetsställa provtagning av vatten, hemofiltrationsvätska och hemodialysvätska på dialysmottagningarna.

Arbetsbeskrivning

Provtagning utförs enligt schema i tabell 1 av utsedd(a) person(er).

Flaskor för odling beställs via: su.kmik.miljoanalys@vgregion.se

Provtagning sker med ett aseptiskt arbetssätt. Inga fläktar får vara på, ingen städning får pågå i rummet samt undvik att prata under provtagning.

Kontrollera att dialysmaskin genomgått ett hetdesinfektionsprogram < 24h före provtagning.

Då provtagningen är genomförd skall odlingarna omgående förvaras i kylskåp i läkemedelsrummet alternativt lämnas direkt till C-lab.

Bakteriologiska prover lämnas till personalen på C-lab som lägger dem i kylskåp innan de skickas vidare. Proverna lämnas vidare till Bakteriologi Sahlgrenska.

Kemprover på dialysmaskin lämnas till C-lab för analys.

Kemprover på vatten för tillredning skickas till Eurofins för analys.

Ny dialysteknisk utrustning provtas enligt gällande föreskrift fram till beslut om eventuell utglesad provtagning. Beslut om utglesning sker efter 6 månader i samråd med nyckelpersoner på teknisk rond.

Provsvår från Bakteriologi Sahlgrenska skickas/arkiveras/återfinns elektroniskt i ROSP (Remiss och svarsportalen).

Provsvår från C-lab skickas/arkiveras/återfinns elektroniskt i ROSP.

Provsvår som inkommer via mail alternativt post (Eurofins och Göteborgs/Mölndals stad) hanteras på respektive enhet av utsedd(a) person(er).

Provsvaren sammanställs i en trendanalys för respektive enhet av utsedd(a) person(er).

Provsvaren arkiveras i minst 3 år.

För provtagningsfrekvens gällande hemHD-maskiner se rutin: Dial-M Provtagning av vatten och dialysvätska för kemisk och mikrobiologisk kontroll HemHD.

Tabell 1. Provtagningschema rutindrift

	Ingångsvatten	CWP	Vatten för tillredning (Sista tappstället)	Mobil RO	Hemofiltrationsvätska	Hemodialysvätska
Odling	Var 6:e månad	1g/månad	1g/månad	1g/månad	Varannan månad (provtagning varje månad med halva maskinparken/gång)	Varannan månad
Endotoxin	-	1g/månad	1g/månad	1g/månad	Varannan månad (provtagning varje månad med halva maskinparken/gång)	Varannan månad
Kemisk analys	Var 6:e månad Eurofins		Var 6:e månad Eurofins	Var 6:e månad Eurofins	Varannan månad (provtagning varje månad med halva maskinparken/gång) C-lab	Varannan månad C-lab

Vatten, mikrobiologisk kontroll

Ingångsvatten

Analyssvar från Göteborgs Stad (februari och september) och Mölndal Stad (april och oktober) hanteras av dialysmottagningarnas provtagningsansvariga 2 gånger/år från följande provpunkter, då dessa är närmst belägna för respektive sjukhusområde:

Östra sjukhus: Pumpstation vid Torpagatan

Sahlgrenska sjukhus: Pumpstation Rygatan/Rygången

Mölndals sjukhus: Reservoiren vid Safjället

Kontakt med vattenverk

Dialysmottagning Östra och Sahlgrenska: Kretslopp och vattens driftcentral 031-3687070, mail: inv-vatten@kretsloppochvatten.goteborg.se

Dialysmottagningar Mölndal: Tekniska förvaltningen 031-3151000

Svar mailas till respektive vårdenhetschef, provtagningsansvariga samt sakkunnig person.

Vatten för tillredning, sista tappställe

Prov tas i kran**

Material

Sterilt rör 50 ml, röd kork
Sterilt vaccutainerrör, gult eller vitt rör utan tillsats
Remiss

Instruktion

Öppna kranen och spola med högt flöde i minst 2 minuter.
Fyll det sterilt 50 ml röret för odling.
Fyll 1 rör för endotoxin.

Vatten för tillredning, CWP efter varje RO

Material

70% etanol för desinfektion
Sterilt rör 50 ml, röd kork
Sterilt vaccutainerrör, gult eller vitt rör utan tillsats
Blå kanyl
Trevägskran
Remiss

Instruktion

Sprita membranet, låt torka
Sätt ihop kanyl med trevägskran
Penetrera membranet med kanylen
Fyll rören

Mobil RO

WRO 300H

Material

70% etanol för desinfektion
Remiss
1 sterilt 50 ml rör, röd kork
1 sterilt vaccutainerrör, gult eller vitt rör utan tillsats
Adapter, finns i teknikerrum

Instruktion

Sätt WRO i drift i 5 minuter.
Placera renvattenslangen över handfat eller liknade.
Desinficera WRO kopplingen.
Koppla in adaptern på kopplingen från WRO:n.
Fyll rören, ett för odling och ett för endotoxiner.
Sätt WRO i Standby.

AquaUNO/AquaC UNOH

Material

70% etanol för desinfektion

Remisser 2 st.

1 st. sterilt vaccutainerrör, gult eller vitt rör utan tillsats

1 sterilt 50 ml rör, röd kork

2 st. blå kanyler

1 st. 10 ml spruta

Instruktion

Starta AquaUNO / AquaC UNOH i läge **PÅ** och låt spola i 5 minuter.

Desinficera AquaUNO / AquaC UNOH provtagningsport.

Stick 10 ml spruta med blå kanyl i provtagningsporten. Fyll sprutan och för över till 1 gult vaccutainerrör för endotoxinanalys.

Stick en ny blå kanyl i provtagningsporten och fyll 50 ml sterilt rör med röd kork.

Sätt maskinen i Standby.

Vatten, kemisk kontroll

Ingångsvatten

Prov tas i kran*

Material

Provtagningsflaskor från Eurofins, 3st

Följesedel Eurofins

Kylväska, kylklampar

Instruktion

Öppna aktuell kran och spola ca; 1 minut. Fyll de 3 provtagningsflaskorna.

Flaskorna förvaras i kylskåp i väntan på upphämtning. Från sjukhuset sänds proverna till Eurofins i Lidköping i för detta avsedd kylväska med rikligt med kylklampar.

”Sameday”-leverans beställs samma dag som proverna tas innan kl. 9.00.

Vatten för tillredning, sista tappställe

Prov tas i kran**

Material

Provtagningsflaskor från Eurofins, 3st
Följesedel Eurofins
Kylväska, kylklampar

Instruktion

Öppna aktuell kran och spola cirka 1 minut. Fyll de 3 provtagningsflaskor för varje CWP-distributionsslinga. Flaskorna förvaras i kylskåp i väntan på upphämtning. Från sjukhuset sänds proverna till Eurofins i Lidköping i för detta avsedd kylväska med rikligt med kylklampar.

”Sameday”-leverans beställs samma dag som proverna tas innan kl. 9.00.

Mobil RO

AquaUNO och AquaC UNOH

Material

Adapter, 1st
Provtagningsflaskor från Eurofins, 3st
Följesedel Eurofins
Kylväska, kylklampar

Instruktion

Kontrollera att AquaUNO / AquaC UNOH är i drift minst 5 min före kemisk provtagning. Applicera adapter på AquaUNO / AquaC UNOH -koppling.

Spola minst ½ liter vatten innan provtagning. Viktigt att inte använda någon alkohol på grund av att det kan ge ett felvärde.

Fyll de 3 provtagningsflaskor från Eurofins nästan fulla med vatten direkt från adaptern.

Koppla bort adaptern.

Sätt maskinen i standby.

Flaskorna förvaras i kylskåp i väntan på upphämtning. Från sjukhuset sänds proverna till Eurofins i Lidköping i för detta avsedd kylväska med rikligt med kylklampar.

”Sameday”-leverans beställs samma dag som proverna tas innan kl. 9.00.

WRO 300 H

Material

Adapter, 1st
Provtagningsflaskor från Eurofins, 3st
Följesedel Eurofins
Kylväska, kylklampar

Instruktion

Kontrollera att WRO är i drift minst 5 min. före provtagning.

Sätt WRO i standby

Applicera adaptorn på U-kopplingen.

Sätt WRO i drift genom att hålla in driftknappen i 3 sekunder.

Spola minst ½ liter vatten innan provtagning. Viktigt att inte använda någon alkohol på grund av att det kan ge ett felvärde.

Fyll de 3 provtagningsflaskor från Eurofins nästan fulla med vatten direkt från adaptorn.

Koppla bort adaptorn.

Flaskorna förvaras i kylskåp i väntan på upphämtning. Från sjukhuset sänds proverna till Eurofins i Lidköping i för detta avsedd kylväska med rikligt med kylklampar.

”Sameday”-leverans beställs samma dag som proverna tas innan kl. 9.00.

Hemodialysvätska mikrobiologisk- och kemisk kontroll

Dialysmaskin Fresenius 5008 och 5008S

Material

2 st sterila vaccutainerrör, gult utan tillsats för endotoxin
1 sterilt 50 ml rör, röd kork
Vaccutainer med nål
Remiss
70% etanol för desinfektion
Rostfritt kärl

Instruktion

Odling

När Fresenius 5008 är klar i sitt funktionstest (T1-test), vänta 10 min.
Maskinen får ej kläs och inga inställningar får göras.
När T1-test är klart, desinficera blå dialysatkoppling och provtagningsnippel på blå dialysatslang för att säkerställa aseptisk provtagningsteknik, låt torka.
Placera röd dialysatkoppling i filterhållare. Håll blå dialysatkoppling över rostfritt kärl. Låt rinna någon minut. Fyll ett 50 ml rör. Sätt tillbaka dialysatkopplingar.

Endotoxin och kemisk kontroll

Stick vaccutainer med nål i spritavtvättad provtagningsnippel och fyll två gula vaccutainerrör.

Vid avvikande kemprover; öppna shuntluckan och häng röd dialysatorkoppling i filterhållaren, blå dialysatorkoppling hålls över det rostfria kärlet.
Fyll det rostfria kärlet med ca; 0,5 liter hemodialysvätska från dialysmaskinens blå dialysatorkoppling i cirkulerande rörelse.
Använd ett överföringsstrå för att fylla det sterila vaccutainerröret.

Dialysmaskin Fresenius 6008

Material

Steril odlingsflaska 500 ml

2 st sterila vaccutainerrör, gula utan tillsats alt. vitt för endotoxin

Remiss

70% etanol för desinfektion

Spillhink

Instruktion

Odling

Starta Fresenius 6008 i funktionstest (T1-test), vänta 10 min efter testet är klart för att få stabil konduktivitet. Montera slangset eller ”provtagningskassett”, sätt INTE på dialysatkopplingar på filtret. Lås dörren. När T1-test är klart, desinficera blå dialysatkoppling och provtagningsnippeln på vätskeslangen för att säkerställa aseptisk provtagningsteknik, låt torka.

Placera röd dialysatkoppling i filterhållare. Håll blå dialysatkoppling över spillhink. Låt rinna någon minut. Fyll provtagningsflaskan. Sätt tillbaka dialysatkopplingar.

Endotoxin och kemprover

SU/Möln dal och SU/Sahlgrenska:

Använd en 20 ml spruta och dra ut vätska ur provtagningsnippeln. Fyll rören med hjälp av blå kanyl alternativt fyll rören direkt med hjälp av sprutan.

SU/Östra:

Från provtagningsflaskan fylls två provrör.

Dialysmaskin AK98

Material

1 st. 10 ml odlingsrör

2 st. sterila rör, 1 st gult utan tillsats (Na, K, Cl), samt 1 st vitt (endotoxiner)

Spillhink

Remisser

Instruktion

Maskinen färdigställs enligt instruktioner från maskinens display.

Maskinen signalerar när dialysvätskan är färdigblandad.

Tryck ut by-pass knappen och låt dialysvätskan cirkulera minst 5 minuter.

Sätt maskinen i bypass, lossa/häng den röda vätskekopplingen över/ i filterhållaren.

Desinficera blå dialysatkoppling för att säkerställa aseptisk provtagningsteknik, låt torka.

Placera ”spillhinken” direkt nedanför dialysatnippeln.

Tryck ut bypass-knappen, låt dialysvätskan rinna 2 minuter.

Fyll samtliga rör.

Provportar

* Märkning av kranar på respektive enhet (ingångsvatten)

Dialysmottagning Mölndal: alterneras mellan kran A1 (Plan 5) och B1 (Plan 4).

Dialysmottagning Sahlgrenska: C1 eller C2

Dialysmottagning Östra: A1

** Märkning av kranar på respektive enhet (sista tappstället)

Dialysmottagning Mölndal: 1:28 (plan 5) och 2:24 (plan 4)

Dialysmottagning Sahlgrenska: 1:20 och 2:19

Dialysmottagning Östra: 1:24

Referenser

Ingångsvatten

Enligt gällande föreskrift om dricksvatten, Livsmedelsverket.

Vatten för tillredning och hemofiltrationsvätska

HSLF-FS 2022:40

Ansvar

Lokalt utsedd(a) person(er) ansvarar för mikrobiologisk och kemisk provtagning.

Vårdenhetschefen ansvarar för att samtlig personal på respektive dialysmottagning informeras om nytillkomna och reviderade rutiner.

Verksamhetschefen ansvarar för att läkargruppen informeras om nytillkomna och reviderade rutiner.

Arbetsgrupp

Katarina Björk, Dialysmottagning Östra

Karin Moreau, Dialysmottagning Östra

Ida Ulwemann, Dialysmottagning Mölndal

Helena Wahlborg, Dialysmottagning hem- och självdialys Mölndal

Lena Löfgren, Dialysmottagning Sahlgrenska

Marianne Carlberg, Dialysmottagning Sahlgrenska

Uppföljning, utvärdering och revision

Vårdenhetschef, ansvarar för att revision av rutinen sker.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Verksamhet Njurmedicin

Innehållsansvar: Ida Ulwemann, (idaul1), Sektionsledare

Granskad av: Hamid Dezfoolian, (hamde4), Överläkare, Besa Lubishtani, (beslu1), Apotekare, Anna Bäck, (annba60), Apotekare

Godkänd av: Cecilia Rosander, (cecro3), Verksamhetschef

Dokument-ID: SU9803-2137832294-190

Version: 3.0

Giltig från: 2024-09-20

Giltig till: 2026-09-18